ف ۵
م

آستان قدس

کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی

نام کتاب: قصیدهٔ عینیّه (مترجم)
مؤلف متن: سیّد اسماعیل حمیری محشی
شارح .... مترجم ....
تاریخ تحریر .... نوع خط: نسخ تعداد سطر: ۱۵
جزء کتب: ادبیات زبان: عربی عدد اوراق: ۸ صفحه
طول: ۲۱ عرض: ۱۳ شماره عمومی: ۲۳۴۶۱
وقفی / خریداری: آستان قدس تاریخ وقف / خریداری: مهر ۱۳۲۹
ملاحظات ....

من الغاية والمفزع رفع النبي صلى الله عليه وآله يديه وقال الهي انت الشاهد
على وعليهم انى اعلمتهم ان الغاية والمفزع على بن ابى طالب واشار بيده وهو
جالس بين يديه صلوات الله عليه وقال على بن موسى عليه السلم فلما فرغ السيد

اسمعيل الحميرى من انشاد القصيدة التفت النبي صلى الله عليه وآله وقال يا على بن موسى
عليه السلام احفظ هذه القصيدة ومر شيعتنا بحفظها واعلمهم ان من حفظها
وادمن قراءتها ضمنت له الجنة على الله تعالى قال الرضا عليه السلام ولم يزل
يكررها على حتى حفظتها منه القصيدة هذا

لِاُمِّ عَمْرٍو بِاللِّوَا مَرْبَعُ — طَامِسَةٌ اَعْلَامُهُ بَلْقَعُ
مر ام عمرو را در زمین ریگ از منزلهاست — نشانهای آن منزل و آن منزل ناپیداست

تَرُوحُ عَنْهُ الطَّيْرُ وَحْشِيَّةً — وَالْاُسْدُ مِنْ خِيفَتِهِ تَفْزَعُ
بر میگردند از آن منزل جانور در حالتی که توحش است — و شیران از خوف آن جا میگریزند

بِرَسْمِ دَارٍ مَا بِهَا مُؤْنِسٌ — اِلَّا صِلَالٌ فِي الثَّرَى وُقَّعُ
قسم بعلامات خانه که نیست در آن خانه همدمی — مگر مارها از آن خانه در خاک افتاده

لَمَّا وَقَفْنَ الْعِيسُ فِي رَسْمِهَا — وَالْعَيْنُ مِنْ عِرْفَانِهِ تَدْمَعُ
چون می‌ایستد شتر سفید مو در از خانه ام عمرو — و حال آنکه چشم از دیدن شتر در آنجا میگرید

رَقْشٌ يَخَافُ الْمَوْتَ مِنْ نَفْثِهَا — وَالسُّمُّ فِي اَنْيَابِهَا مُنْقَعُ
نگاری که می‌ترسد مرگ از دمهای او — و زهر در دندانهای او پرورده شده است

ذَكَرْتُ مَنْ قَدْ كُنْتُ اَلْهُو بِهِ — فَبِتُّ وَالْقَلْبُ شَجٍ مُوجَعُ
یاد کردم آنکس که بحقیق که بوده‌ام مشغول او — پس خوابیدم و حال آنکه دل من دردمند و غمگین است

كَاَنَّ بِالنَّارِ لِمَا شَفَّنِي — مِنْ حُبِّ اَرْوَى كَبِدِي تُلْذَعُ
گویا باتش در وقتی که زار و نحیف کرد مرا — از محبت محبوبه جگر من میسوزد

عَجِبْتُ مِنْ قَوْمٍ اَتَوْا اَحْمَدًا — بِخُطْبَةٍ لَيْسَ لَهَا مَوْضِعُ
تعجب کردم از قومی که آمدند احمد علیه السلام را — در حالتی که متکلم بودند بکلامی که نبود جای گفتن آن

وَقَالُوا لَوْ شِئْتَ اَعْلَمْتَنَا — اِلَى مَنِ الْغَايَةُ وَالْمَفْزَعُ
و گفتند بآنحضرت اگر میخواهی تو که عالم میگردانی ما را — بسوی کسی که منتهای امور و پناهگاه ماست

اِذَا تُوُفِّيتَ وَفَارَقْتَنَا — وَفِيهِمُ فِي الْمُلْكِ مَنْ يَطْمَعُ
وقتی که وفات کنی و مفارقت کنی ما را — و بودند میان ایشان جمعی که در ملک طمع میکردند

فَقَالَ لَوْ اَعْلَمْتُكُمْ مَفْزَعًا — كُنْتُمْ عَسَيْتُمْ اَنْ تَصْنَعُوا
پس گفت آنحضرت اگر خبر کنم شما را پناهگاه — امید است شما را امید است اینکه میکنید کاری

صُنْعَ اَهْلِ الْعِجْلِ اِذْ فَارَقُوا — هٰرُونَ فَالتَّرْكُ لَهُ اَوْدَعُ
چنانچه کردند گوساله پرستان هنگامی که مفارقت کردند — هارون را پس پا بیا نکردن آن انسب و اولی است

اسناد قصیده سید اسمعیل حمیری علیه الرحمه

قد وجدت فی بعض تألیفات اصحابنا انه روی باسناده عن سهل بن ذبیان قال دخلت علی الامام علی بن موسی الرضا علیهما السلام فی بعض الایام قبل ان یدخل علیه احد من الناس فقال لی مرحبا بك یا بن ذبیان الساعة اراد رسولنا ان یأتیك لیحضر عندنا قلت لم ذا یا بن رسول الله فقال لمنام رأیته البارحة وقد انتبهنی وارعبنی فقلت خیرا یکون ان شاء الله تعالی فقال یا بن ذبیان رأیت کانّ قد نصب لی سلم فیه مائة مرقاة فصعدت الی اعلاه فقلت یا مولای اهنّیك بطول العمر ربما تعیش مائة سنة لکل مرقاة سنة فقال لی علیه السلام ما شاء الله کان ثم قال یا بن ذبیان فلما صعدت الی اعلاه السلم رأیت کانی دخلت فی قبة خضراء یری ظاهرها باطنها ورأیت جدی رسول الله صلی الله علیه وآله جالسا فیها والی یمینه وشماله غلامان حسنان یشرق النور من وجوههما ورأیت امرأة بهیة الخلقة ورأیت بین یدیه شخصا بهی الخلقة جالسا عنده ورأیت رجلا واقفا بین یدیه وهو یقرء هذه القصیدة لام عمرو باللوا مربع فلما رآنی النبی صلی الله علیه وآله قال لی مرحبا بك یا ولدی یا علی بن موسی الرضا سلم علی ابیك علی علیه السلام فسلمت علیه ثم قال لی سلم علی امك فاطمة الزهراء فسلمت علیها فقال وسلم علی ابوك الحسن والحسین فسلمت علیهما ثم قال لی سلم علی شاعرنا ومادحنا فی دار الدنیا السید اسمعیل الحمیری فسلمت علیه وجلست فالتفت النبی صلی الله علیه وآله الی السید اسمعیل وقال له عد الی ما کنا الیه من انشاد القصیدة فانشد یقول لام عمرو باللوا مربع طامسة اعلامه بلقع فبکی النبی صلی الله علیه وآله فلما بلغ الی قوله ووجهه کالشمس اذ یطلع بکی النبی وفاطمة معه ومن معه ولما بلغ الی قوله قالوا لو شئت اعلمتنا الی من الغایة والمفزع رفع النبی صلی الله علیه وآله یدیه وقال الهی انت الشاهد علیّ وعلیهم انی اعلمتهم ان الغایة والمفزع علی بن ابی طالب واشار بیده وهو جالس بین یدیه صلوات الله علیه وقال علی بن موسی علیه السلم فلما فرغ السید اسمعیل الحمیری من انشاد القصیدة التفت النبی صلی الله علیه وآله وقال یا علی بن موسی علیه السلام احفظ هذه القصیدة ومر شیعتنا بحفظها واعلمهم ان من حفظها وادمن قرائتها ضمنت له الجنة علی الله تعالی قال الرضا علیه السلام ولم یزل یکررها علیّ حتی حفظتها منه القصیدة

القصیده هذا

لِاُمِّ عَمْرٍو بِاللِّوَا مَرْبَعُ — طَامِسَةٌ اَعْلَامُهُ بَلْقَعُ
مرام عمرو را در زمین ریگ زار منزلی است — نشانهای آن منزل و آن منزل ناپیدا است

تَرُوحُ عَنْهُ الطَّيْرُ وَحْشِيَّةً — وَالْاُسْدُ مِنْ خِيفَتِهِ تَفْزَعُ
میگریزند از آن منزل جانور در حالتی که متوحش است — و شیران از خوف آن جا میگریزند

بِرَسْمِ دَارٍ مَا بِهَا مُونِسٌ — اِلَّا صِلَالٌ فِي الثَّرَى وُقَّعُ
قسم بعلامات خانه که نیست دران خانه همدمی — مگر ماران از آن خانه در خاک افتاده

لَمَّا وَقَفْنَ الْعِيسُ فِي رَسْمِهَا — وَالْعَيْنُ مِنْ عِرْفَانِهِ تَدْمَعُ
چون می‌ایستد شتر سفید مو در از خانه ام عمرو — و حال آنکه چشم از دیدن شتر در آنجا میگرید

رُقْشٌ يَخَافُ الْمَوْتَ مِنْ نَفْثِهَا — وَالسَّمُّ فِي اَنْيَابِهَا مُنْقَعُ
مگر ماری که میترسد مرگ از دمهای او — در زهر در دندانهای او پرورده شده است

ذَكَرْتُ مَنْ قَدْ كُنْتُ اَهْوَى بِهِ — فَبِتُّ وَالْقَلْبُ شَجٍ مُوجَعُ
یاد میکردم آنکس که محبتش که بوده‌ام مشغول او — پس خوابیدم و حال آنکه دل در بند و غمگین

كَاَنَّ بِالنَّارِ لِمَا شَفَّنِي — مِنْ حُبِّ اَرْوَى كَبِدِي تُلْذَعُ
گویا باتش در وقتی که زار و نحیف کرد مرا — از محبت محبوبه جگرم میسوزد

عَجِبْتُ مِنْ قَوْمٍ اَتَوْا اَحْمَدًا — بِخُطْبَةٍ لَيْسَ لَهَا مَوْضِعُ
تعجب کردم از قومی که آمدند احمد علیه السلام را — در حالتی که متکلم بودند بکلامی که نبود جای گفتن آن

وَقَالُوا لَوْ شِئْتَ اَعْلَمْتَنَا — اِلَى مَنِ الْغَايَةُ وَالْمَفْزَعُ
و گفتند بآنحضرت اگر میخواهی تو که اعلام میکردی ما را — سوی کسی که منتهای امور و پناه‌گاه ماست

اِذَا تُوُفِّيتَ وَفَارَقْتَنَا — وَفِيهِمْ فِي الْمُلْكِ مَنْ يَطْمَعُ
وقتی که وفات کنی و مفارقت کنی ما را — و بودند میان ایشان جمعی که در ملک طمع میکردند

فَقَالَ لَوْ اَعْلَمْتُكُمْ مَفْزَعًا — كُنْتُمْ عَسَيْتُمْ اَنْ تَصْنَعُوا
پس گفت آنحضرت اگر اخبار کنم شما را پناه‌گاه — امید است شما را آنکه میکنید کاری

صَنِيعَ اَهْلِ الْعِجْلِ اِذْ فَارَقُوا — هَرُونَ فَالتَّرْكُ لَهُ اَوْدَعُ
چنانچه کردند گوساله پرستان هنگامی که مفارقت کردند — هارون را پس نپاییدن آن است

وفي الذي قال بيان لمن … كان اذا يعقل او يسمع

ثم اتته بعد ذا عزمة … من ربه ليس له مدفع

ابلغ والا لم تكن مبلغا … والله منهم عاصم يمنع

فعندها قام النبي الذي … كان بما يأمره يصدع

يخطب مأمورا وفي كفه … كف علي ظاهرا يلمع

رافعها اكرم بكف الذي … يرفع والكف الذي ترفع

يقول والاملاك من حوله … والله فيهم شاهد يسمع

من كنت مولاه فهذا له … مولى فلم يرضوا ولم يقنعوا

فاتهموه وحنت منهم … على خلاف الصادق الاضلع

وضل قوم غاظهم فعله … كانما آنافهم تجدع

حتى اذا واروه في قبره … وانصرفوا عن دفنه ضيعوا

ما قال بالامس واوصى به … واشتروا الضر بما ينفع

وقطعوا ارحامه بعده … فسوف يجزون بما قطعوا

وازمعوا غدرا لمولاهم … تبا لمن كان به ازمعوا

لا هم عليه يردوا حوضه … غدا ولا هو فيهم يشفع

حوض له ما بين صنعا الى … ايلة والعرض له اوسع

ينصب فيه علم للهدى … والحوض من ماء له مترع

يفيض من رحمته كوثر … ابيض كالفضة او انصع

حصاه ياقوت ومرجانه … ولؤلؤ لم تجنه اصبع

بطحاؤه مسك وحافاته … يهتز منها مونق مربع

اخضر ما دون الورى ناظر … وفاقع اصفر او انصع

فيه اباريق وقدحانه … يذب عنها الرجل الاصلع

يذب عنها ابن ابي طالب … كما يذب الابل الشرع

والعطر والريحان انواعه … ذاك وقد هبت به زعزع

ريح من الجنة مأمورة … ذاهبة ليس لها مرجع

اذا دنوا منه لكي يشربوا … قيل لهم تبا لكم فارجعوا

دونكم فالتمسوا منهلا … يرويكم او مطعما يشبع

هذا لمن والى بني احمد … ولم يكن غيرهم يتبع

فالفوز للشارب من حوضه … والويل والذل لمن يمنع

للناس يوم الحشر راياتهم | خمس فمنها هالك اربع

فراية العجل وفرعونها | وسامري الامة المشنع

وراية يقدمها ادلم | عبد لئيم لكع اكوع

وراية يقدمها حبتر | للزور والبهتان قد ابدع

وراية يقدمها نعثل | لا برد الله له مضجع

اربعة في سقر اودعوا | وليس لهم من قعرها مطلع

وراية يقدمها حيدر | ووجهه كالشمس اذ تطلع

غدا يلاقي المصطفى حيدر | وراية الحمد له ترفع

مولى له الجنة مأمورة | والنار من اجلاله تفزع

امام صدق وله شيعة | يروا من الحوض ولم يمنعوا

بذلك جاء الوحي من ربنا | يا شيعة الحق فلا تجزعوا

الحميري مادحكم لم يزل | ولو يقطع اصبع اصبع

هذا لمن والى بنى احمد | والحب في غيرهم لا ينفع

وبعدها صلوا على المصطفى | وصنوه حيدرة الاصلع

قصيده مناجاتيه بترتيب حروف هجا

من قرء هذه القصيدة المناجية المترتبة بترتيب الحروف المعجمة اربعين يوما متواصلا استجاب الله تعالى دعاءه وحصل مراده وامن من السلطان الجائر ولا هم ولا غم له في الدنيا والآخرة وامن من شر الجن والانس ومما يبتلى بهم في الدنيا والآخرة وهي القصيدة من كلام امير المؤمنين وامام المتقين اسد الله الغالب علي بن ابي طالب عليه الصلوة والسلام

بسم الله الرحمن الرحيم

يا سامع الدعاء ويا رافع السماء ويا دائم البقاء ويا واسع العطاء لذي الفاقة العديم

يا عالم الغيوب ويا غافر الذنوب ويا ساتر العيوب ويا كاشف الكروب عن المرهق الكظيم

يا فائق الصفات ويا مخرج النبات ويا جامع الشتات ويا محيي الرفات من الاعظم الرميم

يا منزل الغيثات من الدلح الحثاث على الحزن والدمات الى الجوع العرات من الهرم الرذوم

يا خالق البروج سماء بلا فروج مع الليل ذي الولوج على الضوء ذي البلوج يغشي سنا النجوم

يا فالق الصباح ويا فاتح النجاح ويا مرسل الرياح بكور مع الرواح فينشأن بالغيوم

يا مرسي الرواسخ اوتادها الشوامخ في ارضها السوابخ المواد البواذخ من صنعه القديم